Zarflar (Belirteçler) ve Cümleye Kattıkları Anlam

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **Zarf (belirteç):** Fiilleri, fiilimsileri, sıfatları ya da başka zarfları zaman, yer-yön, durum, miktar, soru gibi yönlerden belirten sözcüklerdir: **yavaş** yürüdü, **çok** güzel, **pek** erken.
- **Zaman zarfı** "ne zaman?" sorusuna cevap verir: dün, yarın, şimdi, akşam, sabahleyin, erken, geç, hâlâ, sonra. **Durum zarfı** "nasıl?" sorusuna cevap verir: hızlı, güzel, böyle, yavaş yavaş, birdenbire.
- **Yer-yön zarfı** "nereye?" sorusuna ek almadan cevap verir: içeri, dışarı, ileri, geri, aşağı, yukarı, öte, beri. Bu sözcükler ek alırsa (dışarıya, yukarıda) zarf olmaktan çıkar, ad olur.
- **Miktar (azlık-çokluk) zarfı** "ne kadar?" sorusuna cevap verir: az, çok, biraz, pek, en, daha, oldukça, epey. **Soru zarfları** yüklemi soru yoluyla belirtir: nasıl, ne zaman, niçin, neden, niye, ne kadar.
- **Sıfat mı, zarf mı?** Aynı sözcük adı niteliyorsa sıfat, fiili niteliyorsa zarftır: **güzel** kız (sıfat) – **güzel** konuştu (zarf). Zarflar anlatıma zaman sırası, hız, yoğunluk ve canlılık katar.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Boşlukları doldurunuz.

a) Fiilleri, sıfatları ve başka zarfları çeşitli yönlerden belirten sözcüklere ..... denir.

b) "Ne zaman?" sorusunun cevabı olan zarflara ..... zarfı denir.

c) "Nasıl?" sorusunun cevabı olan zarflara ..... zarfı denir.

2 "Çocuklar bahçede **neşeyle** oynuyordu."

Bu cümlede kalın yazılan sözcük hangi tür zarftır?

A) Durum zarfı B) Zaman zarfı C) Yer-yön zarfı D) Miktar zarfı E) Soru zarfı

3 Aşağıdaki cümlelerdeki zarfları bulup türlerini yazınız.

a) Misafirler yarın gelecek.

b) Kedi içeri girdi.

c) Bu kitabı çok sevdim.

d) Bu soruyu nasıl çözdün?

4 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **yer-yön zarfı** vardır?

A) Yolcular akşam köye vardı.
B) Yolcular hızla yürüdü.
C) Yorulan yolcular biraz geri çekildi.
D) Yolcular çok yorulmuştu.
E) Yolcular niçin durdu?

5 Aşağıdaki ifadelerin başına doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.
( ) Zarflar yalnızca fiilleri belirtir.
( ) "Az, çok, pek, daha" miktar zarfı olarak kullanılabilir.
( ) "Dışarıya" sözcüğü yer-yön zarfıdır.
( ) "Sabahleyin" zaman zarfıdır.

6 "Sınava **en** iyi hazırlanan öğrenci oydu."
Bu cümlede kalın yazılan zarf aşağıdakilerden hangisini belirtmiştir?

A) "sınava" sözcüğünü
B) "iyi" sözcüğünü
C) "öğrenci" sözcüğünü
D) "oydu" sözcüğünü
E) "hazırlanan" sözcüğünü

7 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **zaman zarfı** kullanılmamıştır?

A) Kuşlar sabahleyin ötüşmeye başladı.
B) Kuşlar hâlâ ötüşüyor.
C) Kuşlar bu yıl erken döndü.
D) Kuşlar akşam susar.
E) Kuşlar ağaçların üstünde neşeyle ötüşüyordu.

8 Aşağıdaki sözcüklerle istenen türde zarf içeren birer cümle yazınız.
a) ileri (yer-yön)
b) erken (zaman)
c) oldukça (miktar)

9 "Neden bu kadar geç kaldın?"
Bu cümlede aşağıdaki zarf türlerinden hangisi **yoktur**?

A) Soru zarfı
B) Miktar zarfı
C) Zaman zarfı
D) Yer-yön zarfı
E) Hiçbiri eksik değildir, hepsi vardır.

10 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kalın yazılan sözcük **sıfattır**?

A) Bahçedeki **güzel** çiçekleri suladık.
B) Şarkıyı **güzel** söyledi.
C) Konuyu **açık** anlattı.
D) Yolda **dikkatli** yürüdü.
E) Soruları **doğru** cevapladı.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 "Kervan sabahleyin yola çıktı. Develer yavaş yavaş yürüyor, çıngıraklar hafifçe çalıyordu. Öğlen hava çok ısındı. Yolcular biraz dinlendi, sonra ileri yürüdüler. Akşam kervanbaşı, yüklerin dışarı taşınmasını istedi."
Bu paragraftaki **zaman zarflarını** bulunuz.

12 "Kervan sabahleyin yola çıktı. Develer yavaş yavaş yürüyor, çıngıraklar hafifçe çalıyordu. Öğlen hava çok ısındı. Yolcular biraz dinlendi, sonra ileri yürüdüler. Akşam kervanbaşı, yüklerin dışarı taşınmasını istedi."
Bu paragrafta aşağıdakilerden hangisi **durum zarfı** olarak kullanılmıştır?

A) sabahleyin B) çok C) ileri D) dışarı E) hafifçe

13 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kalın yazılan zarf bir **sıfatı** belirtmiştir?

A) Yolcu **pek** konuşmadı.
B) **Pek** yorgun bir yolcu kapıyı çaldı.
C) Yolcu **erken** uyandı.
D) Yolcu **ileri** yürüdü.
E) Yolcu **çok** bekledi.

14 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kalın yazılan sözcük **zarf değildir**?

A) Merdivenleri koşarak **yukarı** çıktı.
B) Topu **ileri** attı.
C) Kuşlar **aşağı** indi.
D) **Yukarıdaki** pencere açık kalmış.
E) Çocuk **dışarı** baktı.

15 Kalın yazılan sözcüklerin zarf olup olmadığını belirleyiniz. Zarfsa D, değilse Y yazınız.

( ) Misafir **akşam** kapıyı çaldı.
( ) **Akşamı** sabırsızlıkla bekledik.
( ) Arabayı **geri** çekti.
( ) **Geriye** bakmadan yürüdü.

16 "Işık **birdenbire** söndü." cümlesinde kalın yazılan zarfın cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

A) Olayın yerini bildirme
B) Olayın tekrarlandığını bildirme
C) Olayın ansızın gerçekleştiğini bildirme
D) Olayın sebebini bildirme
E) Olayın miktarını bildirme

17 "Kapıyı yavaşça açtı." cümlesindeki zarfı, cümlenin anlamını değiştirecek biçimde **iki farklı** zarfla değiştiriniz ve anlamın nasıl değiştiğini açıklayınız.

18 "Ne zaman" soru zarfının kullanıldığı cümle aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bu köprü ne zaman yapıldı?
B) Bu köprü ne kadar uzun?
C) Bu köprüyü kim yaptı?
D) Bu köprü nerede?
E) Bu köprü neden yıkıldı?

19 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **pekiştirilmiş** bir durum zarfı vardır?

A) Kaplumbağa sahile doğru ilerledi.
B) Kaplumbağa sabah sahile ulaştı.
C) Kaplumbağa çok yorulmuştu.
D) Kaplumbağa niçin sahile gitti?
E) Kaplumbağa yavaş yavaş sahile ilerledi.

20 "Kahraman **önce** yürümeyi öğrendi, **çok** geçmeden ata bindi ve atını **ileri** sürdü."
Bu cümlede kalın yazılan zarfların türleri sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

A) Durum – zaman – yer-yön
B) Zaman – durum – miktar
C) Miktar – zaman – durum
D) Zaman – miktar – yer-yön
E) Yer-yön – miktar – zaman

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kalın yazılan sözcük **türce diğerlerinden farklıdır**?

A) Bu hafta **az** uyudum.
B) Bu yolu **az** kişi bilir.
C) Yemeği **çok** beğendik.
D) Toplantı **epey** uzadı.
E) Bugün **biraz** dinlendim.

22 I. Sınav sonuçları **dün** açıklandı.
II. **Dün** unutulmayacak bir gündü.
III. **Dünkü** yağmur yolları kapattı.
Kalın yazılan sözcüklerden hangileri zarftır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

23 "Kervan sabahleyin yola çıktı. Develer yavaş yavaş yürüyor, çıngıraklar hafifçe çalıyordu. Öğlen hava çok ısındı. Yolcular biraz dinlendi, sonra ileri yürüdüler. Akşam kervanbaşı, yüklerin dışarı taşınmasını istedi."
Bu paragrafta zarflarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Zaman zarflarıyla olaylar sıraya konmuştur.
B) Pekiştirilmiş bir durum zarfı vardır.
C) Soru zarfı kullanılmıştır.
D) Miktar zarfları fiilleri belirtmiştir.
E) Ek almamış yer-yön zarfı kullanılmıştır.

24 "Masal anlatıcısı sesini **birden** yükseltti, **sonra** usulca fısıldadı. Çocuklar **iyice** yaklaştılar."
Bu parçada kalın yazılan zarfların anlatıma katkısı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kişilerin fiziksel özelliklerini betimlemek
B) Olayın geçtiği mekânı ayrıntılı tanıtmak
C) Anlatıcının olaylar hakkındaki yorumunu gizlemek
D) Olayların sebeplerini açıklamak
E) Olayların hangi sırayla ve nasıl gerçekleştiğini göstererek anlatımı canlandırmak

25 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer-yön zarfı ile zaman zarfı **birlikte** kullanılmıştır?

A) Çocuklar bahçeye koşarak çıktı.
B) Çocuklar çok neşeliydi.
C) Çocuklar okuldan erken döndü.
D) Çocuklar akşamüstü dışarı çıktı.
E) Çocuklar nasıl bu kadar sessiz kaldı?

26 Bir destan kahramanının yola çıkışını anlatan **üç cümlelik** bir paragraf yazınız. Paragrafınızda en az bir zaman, bir durum ve bir yer-yön zarfı kullanıp bunları belirtiniz.

27 "Oldukça" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde **bir zarfı** belirtmiştir?

A) Oldukça kalabalık bir salondaydık.
B) Tren oldukça hızlı ilerliyordu.
C) Bu soru oldukça zordu.
D) Oldukça pahalı bir saat aldı.
E) Oldukça uzun bir yol yürüdük.

28 "İnsanı yoran çoğu zaman yolun uzunluğu değil, ayakkabısındaki küçük taştır. **Hemen** çıkarılmayan bir taş, adım adım **daha** büyük bir acıya dönüşür."
Bu parçada kalın yazılan sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) İkisi de durum zarfıdır.
B) İlki miktar, ikincisi zaman zarfıdır.
C) İlki zaman, ikincisi miktar zarfıdır.
D) İkisi de sıfattır.
E) İlki yer-yön, ikincisi soru zarfıdır.

29 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf, çekimli bir fiili değil bir **fiilimsiyi** belirtmiştir?

A) Çocuk bu sabah erken kalktı.
B) Kuşlar yukarı uçtu.
C) Yemeği çok beğendi.
D) Misafirler nasıl geldi?
E) Hızlı koşan atlet yarışı kazandı.

30 "Gözlerini **yavaşça** açtı." ve "**Yavaş** bir tren yaklaşıyordu." cümlelerindeki kalın yazılan sözcüklerin türlerini belirleyip aradaki farkı açıklayınız.

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**